



*Technische toelichting*

**Tippelzone**

**Zorgaanpak en scenario's voor de  
toekomst**

# **Evaluatie Zorgaanpak straatsekswerkers en toelichting op de vier scenario's**

Özden Dalar en Esta Hellendoorn

19 april 2023

Stadhuis

# Inhoud



- ☐ Inleiding
- ☐ Evaluatie Zorgaanpak straatsekswerkers Nijmegen
- ☐ Borging van de Zorgaanpak
- ☐ Juridische context
- ☐ Toelichting op scenario's
- ☐ Vragen

# Inleiding

- ❑ Historische Context
- ❑ Zorgaanpak en registratie
- ❑ Nieuwe ontwikkelingen

# Historische context

## ❑ Beleid in 2007

- laatste wijziging beleid
- invoeren van registratieplicht als gevolg van overlast

## ❑ Actualisatie tippelzonebeleid in 2022

- Uitstapbeleid/ lotsverbetering
- Uitgangspunt wijziging: uitsterfconstructie in stand laten
- Voorwaarden:
  - ✓ Twee jaar (voorafgaand aan de wijziging) werkzaam als straatsekswerker
  - ✓ en/of gebruik maken van het zorgaanbod
- Doel:
  - ✓ Actueel beeld tippelzone
  - ✓ uitsterfconstructie (beperkt toelaten nieuwe aanwas)
- Het aanwijzingsbesluit tippelzone:
  - ✓ is beheersmaatregel: beschermen van de openbare orde
  - ✓ mogelijk maken zorgaanbod voor straatsekswerkers (lotsverbetering)
- Er zijn 19 registraties verleend
- Twee aanvragen zijn geweigerd omdat deze niet voldoen aan de voorwaarden

# Zorgaanpak straatsekswerkers

## ☐ Doelstellingen

- ✓ Zorg bieden aan alle straatsekswerkers werkzaam in Nijmegen
- ✓ Individuele straatsekswerkers motiveren en ondersteunen om uit straatsekswerk te stappen
- ✓ Ontwikkelen hulpmethodiek met inzet van specifieke expertise dat meer aansluit bij deze doelgroep met haar specifieke problematiek waardoor lotsverbetering ontstaat.

## ☐ Focus

- ✓ Lotsverbetering op gebied van zorg en veiligheid

## ☐ Aandachtspunten

- ✓ Goed casemanagement: persoonsgerichte aandacht, korte lijnen en out-of-the-box denken
- ✓ Wonen/huisvesting
- ✓ Zorg/behandeling

# Feiten & realisatie

## ☐ Feiten

- ✓ 21 aanvragen voor registratie
- ✓ 19 registraties toegekend
- ✓ 3 van de 19 vrouwen zijn gestopt met sekswork
- ✓ 9 van de 19 vrouwen overgedragen naar de reguliere hulpverlening
- ✓ Voor 10 vrouwen is vervolg nodig
- ✓ Momentopname: alle vrouwen onder dak
- ✓ Lange adem, veel geduld.

## ☐ Realisatie

- ✓ Actualisatie registraties
- ✓ Opstart Stapteam
- ✓ Begeleiding, inzet casemanagers en ervaringsdeskundige
- ✓ Plan van aanpak op meerdere levensgebieden
- ✓ Time-out voorziening gerealiseerd
- ✓ Loods opgeknapt en verfraaid
- ✓ Begeleiding richting wonen gerealiseerd
- ✓ Begeleid naar behandeling (verslaving)
- ✓ Begeleid naar medische zorg
- ✓ Begeleiding bij aanvraag zorgverzekering, uitkering, bewindsvoering
- ✓ Kortom: lotsverbetering.

# Afronding en borging

## ☐ Wat loopt er nog?

- ✓ Pilot diagnostiek
- ✓ Borging werkzame elementen
- ✓ Afronding project augustus 2023.

## ☐ Borging

- ✓ Borging elementen zorgaanpak bij ketenpartners
- ✓ Inzet casemanagers, Time-outvoorziening, ervaringsdeskundige
- ✓ Flexibel inzetbaar budget / 'doorbraakmiddelen'



# Juridische procedures

## ☐ Er loopt een juridische procedure

- Twee registraties zijn geweigerd >> bezwaarprocedure
- Stichting Bureau Clara Wichmann (BCW)
- Juridische procedures zijn- met instemming van bezwaarmakers- aangehouden totdat nieuw beleid wordt vastgesteld voor tippelzone
- Door juridische aspecten: complex om bestendig en goed beleid te ontwikkelen voor tippelzone.

# Juridische risico's - Privacy

## ☐ Registratie

- Registratie van straatsekswerkers is dilemma
- Registratie van straatsekswerkers is noodzakelijk (zwaarwegend algemeen belang) om:
  - ✓ beheersmaatregel uit te voeren
  - ✓ om toezicht te kunnen houden op tippelzone
  - ✓ om zorgaanbod mogelijk te maken
- Voor 2007 geen registratie en grote openbare orde problemen en overlast rondom de zone
- Nijmegen is de enige stad met tippelzone. Registratie loslaten en de zone openzetten heeft risico voor aanzuigende werking en aantasting van leefbaarheid rondom het gebied

## ☐ Landelijke wetgeving m.b.t. prostitutie is in het verleden steeds vastgelopen op het privacy-aspect

## ☐ Adviesorgaan RvS kritisch: registreren van prostituees is stigmatiserend

## ☐ Wetsvoorstel Wet gemeentelijke toezicht seksbedrijven: heeft als doelstelling een wettelijke grondslag in de Gemeentewet voor registratie van prostituees

## ☐ Onduidelijk of dit wetsvoorstel het gaat redden en wanneer het in werking gaat treden

## ☐ Tot die tijd is het privacy-aspect/ registratie van straatsekswerkers een juridisch risico in het tippelzonebeleid

# Juridische risico's - Dienstenrichtlijn/ gelijkheidsbeginsel

## ❑ Dienstenrichtlijn / gelijkheidsbeginsel is belangrijk uitgangspunt

- Loslaten uitsterfconstructie betekent nieuwe aanwas toelaten
- Huidige voorwaarden zijn gebaseerd op uitsterfconstructie. Loslaten hiervan betekent: vaststellen van nieuwe voorwaarden
- Voorwaarden voor in aanmerking komen voor registratie dient dan te voldoen aan de Dienstenrichtlijn
- Noodzakelijk in het algemeen belang en gelijkheidsbeginsel
- Voorwaarden als regiobinding of gebruik maken van zorgaanbod staan op gespannen voet met Dienstenrichtlijn
- *Bijvoorbeeld:* als maximumstelsel wordt gehanteerd met verdeelregels dan niet mogelijk om Nijmeegse straatsekswerkers (die gebruik maken van zorgaanbod) voorrang te geven. De verdeelregels dienen te voldoen aan gelijkheidsbeginsel
- Beleidsuitgangspunten (zoals gebruik maken van zorgaanbod en lotsverbetering) komen dan te vervallen

## ❑ Gevolgen

- Verdringing van kwetsbare straatsekswerkers
- Aanzuigende werking
- Toename overlast door wisselende registraties (vergroot bekendheid Nijmeegse tippelzone)

# Scenario 1. Beperkte openstelling

Beleid	Risico's	Kansen
<ul style="list-style-type: none"> <li>❑ Zone blijft in stand (conform huidig beleid en aanwijzingsbesluit)</li> <li>❑ Registratie van straatsekswerkers blijft gehandhaafd</li> <li>❑ Focus op lokale kwetsbare groep via de borging zorgaanpak in reguliere structuren</li> <li>❑ Beleid blijft gericht op uitsterfconstructie.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>❑ Instandhouding van uitsterfconstructie en registratieplicht is in strijd met het recht op privacy</li> <li>❑ Daarmee kent dit scenario juridische risico's</li> <li>❑ Wetswijziging t.a.v. registratie is mogelijk aanstaande</li> <li>❑ Als procedures worden voortgezet kan rechterlijke uitspraak betekenen dat huidige beleid van één op andere dag in strijd wordt verklaard met de wet</li> <li>❑ Kleine groep (19 personen), maakt nog gebruik van zone. Zolang tippelzone open is, wordt kans op uitstappen verkleind.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>❑ De tippelzone en aanwezigheid van zorg en beveiliging maakt tippelzone beheersbaar (openbare orde en overlast)</li> <li>❑ Op gebied van zorg en welzijn blijft kwetsbare doelgroep toegang houden tot zorgverlening. Deze groep blijft in beeld en de zone biedt een relatief veilige werkplek.</li> </ul>

# Scenario 2. Maximum stelsel

Beleid	Risico's	Kansen
<ul style="list-style-type: none"> <li>❑ Zone wordt opengesteld voor maximum aantal straatsekswerkers</li> <li>❑ Op basis van verdeelsleutel (bijvoorbeeld loting) worden straatsekswerkers geregistreerd voor een nader te bepalen aantal jaren.</li> <li>❑ Hierdoor nieuwe instroom mogelijk, maar gelimiteerd.</li> <li>❑ Uitsterfconstructie wordt hiermee vervangen door een maximumstelsel.</li> <li>❑ Er geldt geen verplichting meer om in beeld te zijn bij de zorgpartners.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>❑ Dit scenario vereist (nog steeds) registratie van straatsekswerkers.</li> <li>❑ Er blijven juridische risico's m.b.t. de registratieplicht (recht op privacy)</li> <li>❑ Afhankelijk van het te kiezen maximum kan er meer overlast ontstaan. Toename van aanzuigende werking tippelzone</li> <li>❑ Verdeelsleutel en voorwaarden dienen te voldoen aan het gelijkheidsbeginsel/ Dienstenrichtlijn.</li> <li>❑ De tippelzone is dan niet meer uitsluitend voor kwetsbare doelgroep/ niet toekennen van aparte positie voor deze doelgroep.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>❑ Kans om samen met partijen, via een constructie van collaborative governance, te werken aan nieuw beleid</li> <li>❑ Minder kans op juridische procedures</li> <li>❑ Tippelzone biedt relatief veilige werkplek voor bredere groep sekswerkers.</li> </ul>

# Scenario 3. Volledige opening

Beleid	Risico's	Kansen
<ul style="list-style-type: none"> <li>❑ Volledig openstellen van tippelzone zonder verplichte registratie</li> <li>❑ Optioneel verkennen of het hanteren van maximum met gebruik van dagpasjes wenselijk is.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>❑ Risico op toenemende overlast en openbare orde problemen</li> <li>❑ Toename van aanzuigende werking van tippelzone</li> <li>❑ Zicht vanuit de zorg op lokale straatsekswerkers wordt lastiger</li> <li>❑ Risico op verdringingseffecten van de lokale kwetsbare doelgroep</li> <li>❑ Afhankelijk van wel/geen maximumstelsel: vraag of locatie nog toereikend is</li> <li>❑ Ook voor dagpasjes moeten persoonsgegevens worden verwerkt (leeftijdscontrole), brengt juridische risico's met zich mee.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>❑ Samen met betrokken partijen, via een constructie van collaborative governance, doorlopend werken aan nieuw beleid</li> <li>❑ Minder kans op juridische procedures</li> <li>❑ Tippelzone biedt relatief veilige werkplek voor een bredere groep sekswerkers</li> <li>❑ Mogelijkheden verkennen van nieuwe locatie.</li> </ul>

# Scenario 4. Volledige sluiting

Beleid	Risico's	Kansen
<ul style="list-style-type: none"> <li>❑ Sluiten tippelzone en huiskamer de Cirkel</li> <li>❑ Intrekken van aanwijzingsbesluit en niet langer toegestaan om te tippelen in Nijmegen</li> <li>❑ Verkenning wenselijkheid om huiskamer de Cirkel bij IrisZorg ingericht te houden.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>❑ Verdwijnen van relatief veilige werkplek voor straatsekswerkers</li> <li>❑ Mogelijk toename agressie, misbruik en geweld tegen de sekswerkers.</li> <li>❑ Mogelijk toename van illegaliteit, minder zicht op straatsekswerkers.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>❑ Regie ligt bij bestuur en is niet afhankelijk van gerechtelijke procedures (bij beëindigen tippelzone en de te nemen stappen)</li> <li>❑ Sluiting tippelzone geeft duidelijkheid</li> <li>❑ Straatsekswerk wordt verboden, handhaving van verbod is eenduidig.</li> <li>❑ Door sluiting tippelzone : kans op lotsverbetering (positieve prikkel om uit straatsekswerk te stappen).</li> </ul>

# Vragen